

Motion till riksdagen 2009/10:So399

av Mats Gerdau m.fl. (m)

Valfrihet för äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om valfrihet för äldre.

Motivering

Den 1 januari i år infördes lagen om valfrihetssystem (LOV). Det är ett utmärkt initiativ från alliansregeringen som ger kommunerna möjlighet att införa valfrihet inom bl.a. äldreomsorgen.

Det är naturligt att införandet av nya reformer tar lite tid och att de uppvisar en del barnsjukdomar. De som ska genomföra reformerna, i det här fallet kommunerna, har en del invanda arbetssätt och föreställningar som måste ändras för att valfriheten ska fungera till de äldres fromma. Och för de äldre innebär reformen en ny valfrihet som inte funnits tidigare. Det kan också ta tid att anpassa sig till och det kan dröja innan man vet vilka krav man kan ställa och vilken rätt man har.

Intresset att utreda ett införande har varit stort, över 200 kommuner har fått stimulanspengar för detta. Samtidigt har endast drygt 30 kommuner verkligen infört valfrihet för sina äldre och närmare 100 har inte ens kommit till utredningsstadiet.

Vi anser att det finns ett värde i att alla äldre i hela landet får samma rätt att välja äldreomsorg, på samma sätt som alla barn och ungdomar och deras föräldrar i hela landet har rätt att välja förskola och skola. Kommunerna bör inte kunna hindra sina äldre invånare från att välja mellan olika godkända anordnare av hemtjänst och äldreboende. Det handlar om respekt för människors egen vilja och en tilltro till deras förmåga att fatta kloka beslut om sig själva och de nära och kära. Här finns det skäl att överväga en skärpning av lagen så att rätten att välja omfattar alla och inte bara vissa.

Fel! Okänt namn på

I dagens lagstiftning finns också möjligheter till s.k. icke-val, d.v.s. att man inte behöver välja anordnare utan blir hänvisad någon av kommunen. Det i sin tur ger upphov till medvetet eller omedvetet gynnande av vissa anordnare. Vi anser att den som söker hemtjänst (eller i förekommande fall anhörig eller god man) också ska välja anordnare. För att underlätta ett sådant val bör särskilda informatörer finnas. Objektiv och jämförbar information bör tas fram från alla anordnare så att man får en god överblick över vad de olika anordnarna står för och kan erbjuda.

Stockholm den 2 oktober 2009

Mats Gerdau (m)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (m) Betty Malmberg (m)